

Shaych Hammaad ibn Mohammed al-Ansaarie

Zijn Naam en Afkomst:

Hij is Abdoel-Latief Hammaad ibn Mohammed ibn Hinnah ibn Moekhtaar ibn Mohammed al-Bashier, nakomeling van Qays ibn Sa'd ibn 'Oebaadah al-Khazrajie al-Ansaarie (Radie-Allaahoe 'anhoe), en werd geboren in 1343 NH (1924 N.C.) in een stad genaamd Taad Mekka in Mali, West Afrika. De naam Taad Mekka betekent 'dit is Mekka', omdat het net als Mekka omgeven is door vier bergen. Zijn familie was heel bekend in Timboektoe hetgeen de hoofdstad is van de oosterlijke regio van Mali. Zijn stamboom eindigt bij Bannie Nasier al-Ansariyeen, die als laatste regeerde in Gharnaatah (Granada, Andalusië in Spanje). Zijn familie stond bekend om hun kennis, het geven van fataawa en onderwijs, zowel vóór als ná de Franse kolonisatie van Mali.

Zijn Opgroeien en het opdoen van Kennis en Zijn Shoeyoekh:

De shaych groeide op in een omgeving van uitmuntendheid en kennis aangezien hij de volgende personen als shaychs had:

- Zijn oom van vaderszijde, Shaych al-Moeqrie Mohammed ibn Ahmed ibn Taqqie al-Ansaarie, die als bijnaam 'de leraar van de kinderen' had vanwege de tijd die hij aan de jeugd spendeerde, en hen Qor'aan recitatie onderwees. Shaych Hammaad begon met het memoriseren van de Qor'aan toen hij 10 jaar oud was en memoriseerde de gehele Qor'aan en reciteerde het met *tajwied* op 15-jarige leeftijd. Hij studeerde ook *nahoe* (Arabische grammatica) en *sarf* (Arabische woordspelling) onder zijn oom.
- Zijn neef van vaderszijde, de 'Allaamah van zijn tijd - Shaych Moessa ibn al-Kisaa'ie al-Ansaarie.
- Zijn oom van moederskant, Mohammed ibn Ahmed ibn Mohammed, die ook wel 'al-Bahr' (de zee) werd genoemd vanwege de grote hoeveelheid kennis die hij had. Shaych Hammaad studeerde oesoel al-fiqh en tafsier onder hem, en studeerde tevens 'al-Moewattaa' van Iemaam Maalik en de Sahieh van zowel Iemaam al-Boecharie als Iemaam Moeslim onder hem, ook zo de Soenan van Aboe Dawoed, en vele andere werken zoals 'Moehtasir Khaliel' en boeken van de Maalikie fiqh.
- Shaych ash-Sharief al-Idriesie al-Hoesaynie Hamoed ibn Mohammed, onder wie hij filosofie, oesoel al-fiqh en tafsier studeerde.

Daarna zette de shaych zijn studie voort met voornaamste boeken en begon ook te onderwijzen in de stad Manaqaqah, totdat hij hiedjrah naar Saoedi-Arabië maakte na de Franse kolonisatie van Mali.

Toen Shaych Hammaad in Mekka aankwam, sloot hij zich aan bij de studiekringen van de ‘oelamaa onder hen waren;

- Shaych Mohammed ‘Abdoer-Razzaaq Hamzah, die ‘Tafsier ibn Kathir’ onderwees.
- Shaych Aboe Mohammed 'Abdoel-Haqq al-Amrie al-Haashimie al-Hindie, die de ‘Sahieh’ van Iemaam al-Boechaarie onderwees.
- Shaych Hassan al-Mashaat die ‘Soenan at-Tirmidhie’ onderwees.
- Shaych Mohammed Amien al-Hanafie die de ‘Sahieh’ van Iemaam al-Boechaarie onderwees
- Shaych al-‘Arabie at-Tabaanie.
- Shaych Mohammed Amin al-Halabie, die *nahoe* onderwees.
- Shaych Hamid al-Fiqhie.
- En nog enkele anderen vanonder de geleerden van al-Masdjied al-Haraam in Mekka.

Zijn Reis naar Medina:

Shaych Hammaad reisde naar Medina waar hij studeerde in Daar al-‘Oeloem ash-Shar’iyyah in 1371 N.H. (1952 N.C.) in de afdeling die gespecialiseerd was in hadieth. En tijdens dat hij in Medina was studeerde hij onder vele van de Shoeyoekh daar, onder hen waren;

- Shaych Mohammed ‘Abdoellaah ibn Mahmoed al-Madanie, die toendertijd de Iemaam van al-Masdjied an-Nabawie was. Shaych Hammaad leerde heel erg veel van Shaych al-Madanie, dusdanig dat hij later zelfs een boek over hem schreef.
- Shaych Mohammed ibn Toerkie an-Najdie, onder hem studeerde hij ‘al-Moewattaa’ van Iemaam Maalik en ‘al-Moeghnie’ van Ibn Qoedaamah.
- Shaych Mohammed Haafiedh ibn Moessa Hamid, onder hem studeerde hij ‘Soenan an-Nasaa’ie’, en werd hem daarna een iedjaazah gegeven (toestemming om het te onderwijzen).
- Shaych ‘Umar Barie.
- Shaych ‘Ammaar al-Maghrabie.
- Shaych ‘Abdoeh Khoeday.

Zijn Terugkeer naar Mekka:

Nadat Shaych Hammaad afstudeerde in Daar al-‘Oeloem ash-Shar’iyyah in 1371 N.H. (1952 N.C.) keerde hij terug naar Mekka waar hij als leraar werkte, in overeenstemming met wat zijn neef van vaderskant -Shaych Ismaa’iel al-Ansaarie- hem over had geschreven, want ook hij werkte als leraar in Mekka.

Shaych Hammaad keerde terug naar Mekka en begon met lesgeven in het 1e jaar van een school in het lager onderwijs, en in het 2e jaar van een school in het voortgezet onderwijs, en in de 3e en 4e jaar van een school in het hoger onderwijs. Hier ontmoette hij Shaych ‘Abdoel-Latief ibn Ibrahiem Aal ash-Shaych en zijn broer Shaych Mohammed ibn Ibrahiem Aal ash-Shaych. Tijdens zijn visite aan hen vond hij ze in het gezelschap van hun broer Shaych Abdoel-Malik ibn Ibrahiem Aal ash-Shaych die aan hem werd voorgesteld.

Later, stelde Shaych ‘Abdoel-Latief aan Shaych Hammaad voor om naar Riyaadh te gaan, waarop hij zijn secretariaat opdracht gaf om ‘Abdoel-‘Aziez al-Lajaawie te bellen die verantwoordelijk was voor het lesgevende personeel van de universiteiten.

In overeenstemming met Shaych Abdoel-Latief's voorstel verrichte hij Hady en vertrok daarna naar Riyaadh waar hij in de Afdeling van Sharie'ah les begon te geven. Shaych Hammaad onderwees ook bij het Instituut van Iemaam ad-Da'wah in Riyaadh, die toendertijd werd opgericht, en bleef daar van 1375 N.H. (1956 N.C.) tot 1378 N.H. (1959 N.C.). Hij keerde terug naar de Afdeling van Sharie'ah waar hij bleef van 1379 N.H. (1960 N.C.) tot 1384 N.H. (1965 N.C.).

In 1384 N.H. (1965 N.C.) reisde hij naar Medina waar hij overgeplaatst werd naar de Islaamitische Universiteit totdat hij in 1410 N.H. (1991 N.C.) pensioneerde. Desondanks bleef hij in contact met de Islaamitische Universiteit, waar hij toezicht hield op Master en Doctoraat studenten in voorbereiding van hun proefschriften.

De Shoeyoekh die hem een Iedjaazah reikte:

- Shaych 'Obaydoer-Rahmaan al-Moebaarakphoerie, schrijver van 'Mir'aatoel-Mafaatieh Sharh Mishkaatoel-Masaabieh'.
- Shaych Abdoel-Hafiedh al-Filistienie.
- Shaych Qaasim ibn 'Abdoel-Jabbaar al-Andiejaanie.
- Shaych Hammoed at-Toewaydjirie.
- Shaych Aboe Mohammed Abdoel-Haqq al-Haashimie.

Zijn Reizen:

Shaych Hammaad had een sterke behoefte om naar een aantal landen te reizen, wat hij ook deed en hij was gewend te zeggen: "*Ik probeer om de hele wereld over te reizen, zelfs naar China, desondanks liet mijn leeftijd het mij niet toe om dit te doen.*" Van de landen waar hij naar toe reisde waren: Egypte, Syrië, Marokko, India en anderen als hen van onder de Europese, Afrikaanse en Aziatische landen. De shaych vermeldde zijn reizen in zijn boek 'ar-Rihlaat al-Ansaariyyah'.

Zijn Onderwijzingen:

In aanvulling van onderwijs verplichtingen bij de Islaamitische Universiteit, was Shaych Hammaad erg nauwgezet in het onderwijzen van de boeken van de Soennaah en de boeken van de tauwhied. Vanonder de boeken die hij onderwees waren:

- *Sahieh Moeslim.*
- *Sahieh al-Boechaarie.*
- *Soenan at-Tirmidhie* (welke hij onderwees in Masdjied an-Nabawie).
- *At-Tawhied wa Ithbaat Sifaat ar-Rabb* (van Iemaam Ibn Khoezaymah).
- *Sharh al-Aqiedah at-Tahaawiyyah*, en andere zoals deze boeken.

Zijn Deelname aan Bijeenkomsten van Kennis:

Shaych Hammaad was een lid van het comité van het Centrum voor Onderzoek naar de Soennaah en Sierah van de Profeet (salallaahoe 'alayhie was sallem) in Medina. Hij was ook lid van het toezichthoudende comité van administratieve aangelegenheden van Masdjied an-Nabawie, welke twee dagen per week bijeenkwam.

Zijn Bibliotheek:

Shaych Hammaad begon zijn bibliotheek in 1367 N.H. (1948 N.C.), en in het begin waren er boeken met alle aspecten van kennis. Later in 1373 N.H. (1954 N.C.) schonk hij zijn oom van vaderskant de bibliotheek, en begon met het opbouwen van een nieuwe bibliotheek. Alleen was het ditmaal gericht op het gebied van hadieth.

Zijn bibliotheek groeide dagelijks, en bevatte vele boeken van hadieth, '*Ilm ar-Ridjaal* (wetenschap van de overleveraars van hadieth), *moestalah* (wetenschap van hadieth-terminologie) en alle anderen aspecten van hadieth en 'aqiedah, in aanvulling van onderzoeksgeschriften van de Islaamitische Universiteiten binnen Saoedi-Arabië. Voorwaar, tijdens het opbouwen van zijn enorme collectie boeken, was hij niet terughoudend om veel geld uit te geven om de boeken te kunnen verzamelen waar hij geïnteresseerd in was.

Hij kocht het boek 'Taariekh Damisq' van Ibn 'Asaakir wat de Shaych alleen al 7000 riyals (zo'n 2000 dollar) kostte. En zo ook het boek 'Al-Kaamil' van Ibn 'Adie die hij vanuit Turkije kocht, hetgeen hem 1000 riyals (zo'n 300 dollar) kostte, en dit was in een tijd dat zijn salaris maar 1000 riyals bedroeg.

De shaych was aardig genoeg om zijn bibliotheek open te houden in de ochtend en vroeg in de avond voor studenten van kennis en voor onderzoekers en dergelijke. Na zijn dood hebben zijn kinderen de verantwoordelijkheid op zich genomen om zijn bibliotheek te beheren en open te houden voor studenten van kennis en onderzoekers, net zoals hun vader deed toen hij nog leefde. Moge Allaah, Shaych Hammaad belonen voor het voordeel dat gezocht wordt van zijn enorme bibliotheek, en zijn kinderen voor het onderhouden ervan, amien.

Shaych Hammad was toegewijd aan het verzamelen van boeken, met name boeken over hadieth en 'aqiedah. Dus wanneer er een nieuw boek werd gedrukt, was hij vanonder de eersten die een exemplaar probeerde te krijgen, of het nou in Medina was of erbuiten. En als hij hoorde dat er een nieuw boek gepubliceerd werd dan nam hij contact op met de uitgever of drukker van dat bepaalde boek en verzocht hem dan een exemplaar op te sturen voor zijn alsmaar groeiende bibliotheek.

Zijn kennis van boeken was zo gigantisch, dat het was alsof hij een wandelend referentiepunt was. Dus wanneer studenten hem bezochten werd hem vaak gevraagd of er nog nieuwe publicaties waren en of hij nog enige nieuwe manuscripten had gekocht.

Zijn Publicaties:

Shaych Hammaad schreef een aantal boeken, waarvan sommigen gedrukt zijn, en anderen bleven afschriften.

Zijn Poëzie:

Shaych Hammaad stond bekend om zijn uitmuntendheid in het schrijven van poëzie.

Lofspraken van de Shoeyoekh over hem:

Vele van de shoeyoekh getuigden voor zijn enorme kennis, onder hen waren:

- Shaych Abdoel-'Aziez Ibn Baaz.
- Shaych Mohammed Naasiroed-Dien al-Albaanie.

- Shaych Abdoel-‘Aziez Ibn ‘Abdoellaah Aal ash-Shaych, de hedendaagse Moeftie van Saoedi-Arabië.
- Shaych Saalih ibn Mohammad al-Lehiydaan, voorzitter van het hogere gerechtshof in Saoedi-Arabië.
- Shaych Abdoel-Mohsin Ibn Hamaad al-Abbaad, voormalig vice-voorzitter van de Islaamitische Universiteit van Medina.
- Shaych Mohammed ash-Shaathilie an-Nayfar, hij was één van de grote geleerden van Tunesië.
- Shaych Mohammed Aboe Khobzah, één van de geleerden van Marokko.
- Shaych Mohammed ‘Ataa’oellaah Hanief, één van de grote geleerden van Pakistan, en nog vele andere geleerden uit de Islaamitische wereld.

Zijn Studenten:

Shaych Hamaad had vele studenten onder hen, aan wie hij een iedjaazah gaf, waren:

- Shaych ‘Attiyah Mohammed Saalim, die onder hem ‘*al-Ajaro Miyah*’ en ‘*ar-Rahabiyyah*’ studeerde.
- Shaych Dr. Saalih ibn Sa’d as-Soehaymie.
- Shaych Dr. Marzoeq ibn Hiyaas az-Zahraanie.
- Shaych Dr. ‘Omar ibn Hassan Fallaatah.
- Shaych Dr. Baasim Faysal al-Jawaabirah.
- Shaych Dr. Moqbil ibn Haadie al-Waadie`ie
- Shaych Dr. Wasie-oellaah ‘Abbaas.
- Shaych Dr. ‘Abdoel-‘Aliem ‘Abdoel-‘Adhiem.
- Shaych Dr. Mahfoeth ar-Rahmaan Zayn.
- Shaych Dr. Faalah ibn Ismaa’iel.
- Shaych Dr. Falaah ibn Thaanie as-Sa’iedie.
- Shaych Dr. Zayn al-‘Aabidien Bilaa Foerayj.
- Shaych Dr. Saghier Ahmed.
- Shaych Dr. Shamsuoddien al-Afghaanie.
- Shaych Dr. Saalih ibn Haamid ar-Rifaa’ie.
- Shaych Dr. Moesaa’ied ar-Raashid.
- Shaych Dr. Abdoer-Rahmaan ibn Abdoel-Jabbaar al-Firyowaa’ie.
- Shaych Dr. Alie ibn Hoesayn ibn ‘Ali, en vele andere van zijn studenten.

Zijn Huis:

Shaych Hamaad woonde in Haarah al-Masaani’ in Medina en in die tijd was zijn huis overvol met studenten en onderzoekers. Later zou hij een groter huis bouwen in Haarah ash-Sharqiyyah. Enige tijd daarna werd zijn bibliotheek ook te groot voor dit huis. Prins Sultan ibn ‘Abdoel-‘Aziez gaf hem een groot huis in Hayy al-Faysliyah cadeau, vlak naast de Islaamitische Universiteit. De Shaych bleef in dit huis net zoals in de voorgaande huizen met dezelfde doelstelling om de deuren van de bibliotheek open te houden voor degenen die kennis zochten en voordeel wilden halen uit zijn enorme collectie boeken.

Zijn Ziekte en Dood:

Shaych Hammaad werd ziek in de nacht van de Ramadhaan in 1417 N.H. (1998 N.C.) tijdens zijn nachtgebeden in Masdjied an-Nabawie. Zijn ziekte werd heviger en hij stierf in de ochtend van woensdag 21 Joemaada Awwal 1418 N.H. na bijna 8 maanden verblijf in het ziekenhuis. Zijn begrafenis gebed werd verricht na Salaatoel-‘Asr in al-Masdjied an-Nabawie, en hij werd daarna begraven in de begraafplaats van Baqie’. Voorzeker, de massa’s mensen die op de begrafenis waren was een zienswaardigheid, en het deed men denken aan de uitspraak van Imaam Ahmed die zei: *“Zeg tegen de mensen van innovatie (Ahloel-Bid’ah): Tussen jullie en ons zijn de begrafeningen.”*, hiermee bedoelende de grote aantallen die de begrafeningen van Ahloel-Soennaah bijwonen, tegenover de geringe aantallen van de begrafeningen van Ahloel-Bid’ah.

Velen van onder de geleerden en de rechters en leraren van de universiteiten woonden de begrafenis bij, samen met vele studenten.

Zijn Kinderen:

Shaych Hammaad stierf en liet een vrouw en 11 kinderen achter. Waarvan acht zonen, waaronder ‘Abdoel-Barie en ‘Abdoel-Awwal die beiden afstudeerden aan de Faculteit van Hadieth (aan de Islaamitische Universiteit van Medina). ‘Abdoel-Barie verkreeg ook een Masters-degree en geeft nu les op de Faculteit van Hadieth. Wat ‘Abdoel-Awwal betreft, hij werkt als onderzoeker in het Centrum voor Onderzoek naar de Soennaah en Sierah van de Profeet (salallaahoe 'alayhie was sallem) in Medina. Shaych Hammaad liet ook drie dochters achter.

Moge Allaah -soebhaanahoe wa Ta’aala- Barmhartig zijn met zijn ziel, amien.

Mede mogelijk gemaakt door SP

Bron: scholars biographies, 14th century